

KodA introduceert andere manier van samenwerken

Voor het project Kennis op de Akker (KodA) is een systematiek voor vraaggestuurd onderzoek ontworpen, die moet aanzetten tot brede verticale én horizontale samenwerking in de keten. Verschillende afnemers en andere bedrijven die bij de akkerbouwer op het erf komen, werken nu samen met telers aan professionalisering van de akkerbouw. Door het sparen van KodA-miles kopen ze aanvullend onderzoek in bij LNV.

Wij zijn met dezelfde soort vraagstukken bezig, in hetzelfde bouwplan, met dezelfde akkerbouwers maar dan voor een ander gewas. Hoe is het mogelijk dat we nog niet samenwerken om problemen aan te pakken en om te innoveren! Het zijn ontdekkingen die het bedrijfsleven doet in het project KodA. Samen gaan ze aan de slag. In plaats van langs elkaar werken, worden nu dwarsverbanden aangelegd. KodA is de paraplu over de ketenpartijen en hun projecten heen, waardoor innovaties mogelijk sneller tot stand kunnen komen.

Bijna was het project er nooit gekomen. In twee jaar tijd is vier keer een nieuwe programmaopzet gemaakt. Het aanvankelijke idee van akkerbouwbedrijf Koninklijke Maatschappij de Wilhelminapolder, ZLTO, Wageningen UR, automatiseringsbedrijf Ordina Oracle Solutions en enkele akkerbouwers was om bestaande en nieuwe kennis via ICT beter te ontsluiten. Er is best veel kennis maar vaak is het slecht bereikbaar. Het zit verstopt in hoofden van onderzoekers, in rapporten, bij individuele agrarisch ondernemers en is te vinden op websites. Daarnaast werken akkerbouwers en hun afnemers met verschillende computersystemen die vaak niet koppelbaar zijn, zodat gegevens niet kunnen worden gebundeld en geanalyseerd om tot een beter management te komen.

>> Verbreding thema's

Het projectidee was vooruitstrevend, maar de initiatiefnemers vonden onvoldoende steun bij akkerbouwers, ketenpartijen en ministerie. ICT, GPS, precisielandbouw: men geloofde nog niet echt in deze nieuwigheden. Door algemene thema's – kwaliteitsverbetering van producten, rendementverhoging en verbetering van de bedrijfsvoering – aan het onderzoeksvoorstel toe te voegen, ontstond er wel bijval voor het project. De projectleiding haalde via persoonlijke gesprekken met het bedrijfsleven – over hun innovatieopgaven en over hoe KodA kon aansluiten bij hun strategische doelen – ruimschoots de vereiste inzet van 4 miljoen euro binnen, om in aanmerking te kunnen komen voor de 50 procent cofinanciering door LNV. Verder doet een actieve groep akkerbouwbedrijven mee om diverse onderzoeken uit te voeren en is een grote groep suikerbietentelers betrokken via studiegroepen Best Practices suikerbieten, waar telers eigen kennis en ervaringen bediscussiëren onder procesbegeleiding van een buitendienstmedewerker van de suikerindustrie.

>> KISS en Koda-miles

De vraag kwam op of KodA wel zou voldoen aan de eisen voor Staatssteun. Door een "knip" te maken tussen activiteiten van het bedrijfs-

KISS van KodA

Sleutelwoorden in de aanpak van KodA:

- > Kennisconstructie: kennis bruikbaar maken en zorgen dat kennisvragen op de juiste plaats terechtkomen
- > Integratie: zorgen dat telers en ketenpartners kennis en gegevens uitwisselen
- > Standaardisatie: uniforme standaards gebruiken, zodat iedereen dezelfde taal spreekt en het makkelijker wordt om gegevens uit te wisselen en te koppelen
- > Samenwerking: partijen die met dezelfde vraagstukken bezig zijn laten samenwerken

leven en publiek gefinancierde klussen is het probleem opgelost. Het bedrijfsleven werkt nu voor 4 miljoen euro aan de thema's kwaliteit, rendement en bedrijfsvoering en spaart daarmee vier miljoen euro aan zogenoemde KodA-miles, die ze bij het ministerie kunnen verzilveren voor aanvullend onderzoek en kennisbenutting. Het gaat om onderzoek naar knelpunten die ze zelf niet kunnen oplossen, die een algemeen belang dienen en een bijdrage leveren aan kennisconstructie, integratie & standaardisatie van informatie en/of samenwerking tussen ketenpartijen, ofwel de KISS van Koda.

>> KodA-miles in de praktijk

Een voorbeeld van hoe de miles in de praktijk worden ingezet: in het thema kwaliteit spant de aardappelorganisatie Nedato zich in om de schilkwiteit van consumptieaardappelen te verbeteren. Met individuele telers wordt gepraat over verbetering van het management en er worden proeven gedaan met het middel Amistar dat de schilkwiteit verbetert. Het voorloperonderzoek is goed uitpakkt. Nu is breder onderzoek nodig met KodA-miles om de optimale dosering voor diverse rassen te bepalen, in samenhang met stikstof- en fosfaat-doseringen (=kennisconstructie). Verder is het de bedoeling telers teeltadviezen op maat te geven. Daarvoor moet Nedato de gegevens die ze "aan de poort" verzamelt en digitaal opslaat, kunnen koppelen aan de teelt- en managementgegevens van de telers (=integratie & standaardisatie). Zo'n integratie en standaardisatie van gegevens is ook van nut voor andere akkerbouwketens. Meneba was met dezelfde soort

kwaliteits- en koppelingsvraagstukken bezig, maar alleen minder ver. De ketenpartijen hebben elkaar gevonden via KodA (=samenwerking).

>> Vernieuwingsopgaven

Een ander element in KodA zijn de vernieuwingsopgaven. Niet alleen is bij elk thema een algemene vernieuwingsopgave (waar willen we naar toe?) benoemd, maar ook allerlei andere zaken die je wilt/moet bereiken om bij het toekomstdoel uit te komen. Alle vernieuwingsopgaven samen levert een matrix van opgaven op. Door tussentijdse monitoring wordt goed in de gaten gehouden of de vernieuwingen snel genoeg gaan: of ze op schema liggen, voorlopen of achterlopen. Het geheel van vernieuwingsopgaven en de monitoring maken het project waaraan zoveel samenwerkingspartners deelnemen stuurbaar. Als dat nodig is kunnen gericht acties worden ondernomen om bijvoorbeeld achterstanden in te lopen.

De KodA-aanpak met de miles, KISS en innovatie-opgaven kan als voorbeeld dienen voor andere projecten, vinden Peter Parea en Henny van Gulp van ZLTO Projecten, die samen met Sjaak Wolfert van Wageningen UR de projectleiding vormen. 'Deze manier van werken levert in principe een duidelijke onderzoeksagenda op met een heldere financieringsstructuur. Verder hoeven bedrijven niet meer te wachten tot de overheidssubsidie binnen is om te kunnen innoveren; ze werken gewoon aan hun eigen innovaties en verzilveren met KodA-miles aanvullend vraaggestuurd onderzoek.'